

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်
ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်
(နိုင်ငံရေးပါတီများမှတ်ပုံတင်ခြင်း နည်းဥပဒေများ)

အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ်၊ ၁၀ / ၂၀၂၃

၁၃၈၄ ခုနှစ်၊ တပို့တွဲလဆန်း ၁၁ ရက်

(၂၀၂၃ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၃၁ ရက်)

[ပြင်ဆင် : 05.03.2024]

Amending Law

ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်သည် နိုင်ငံရေးပါတီများမှတ်ပုံတင်ခြင်း ဥပဒေပုဒ်မ ၂၆ အရ အပ်နှင်းထားသော လုပ်ပိုင်ခွင့်ကို ကျင့်သုံး၍ အောက်ပါနည်းဥပဒေများကို ထုတ်ပြန်လိုက်သည်။

အခန်း(၁)

အမည်နှင့်အဓိပ္ပာယ်ဖော်ပြချက်

- ☐ ၁။ ဤနည်းဥပဒေများကို နိုင်ငံရေးပါတီများမှတ်ပုံတင်ခြင်း နည်းဥပဒေများ ဟု ခေါ်တွင်စေရမည်။
- ☐ ၂။ ဤနည်းဥပဒေများတွင်ပါရှိသော စကားရပ်များသည် နိုင်ငံရေးပါတီများမှတ်ပုံတင်ခြင်းဥပဒေတွင် ပါရှိသည့်အတိုင်း အဓိပ္ပာယ်သက်ရောက်စေရမည်။ထို့ပြင် အောက်ပါစကားရပ်များသည် ဖော်ပြပါအတိုင်း အဓိပ္ပာယ်သက်ရောက်စေရမည် -
- (က) ဥပဒေ ဆိုသည်မှာ နိုင်ငံရေးပါတီများမှတ်ပုံတင်ခြင်းဥပဒေကို ဆိုသည်။
- (ခ) ကော်မရှင်အဖွဲ့ခွဲ ဆိုသည်မှာ ကော်မရှင်က ဖွဲ့စည်းထားသော အောက်ပါရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင် အဖွဲ့ခွဲတို့ကို ဆိုသည် -
- (၁) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်အဖွဲ့ခွဲ၊
- (၂) ပြည်ထောင်စုနယ်မြေ ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်အဖွဲ့ခွဲ၊
- (၃) ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်း သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသ ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်အဖွဲ့ခွဲ၊
- (၄) ခရိုင်ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်အဖွဲ့ခွဲ၊
- (၅) မြို့နယ်ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်အဖွဲ့ခွဲ၊
- (၆) ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စု ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်အဖွဲ့ခွဲ။
- (ဂ) ကော်မရှင်ရုံး ဆိုသည်မှာ ကော်မရှင်၏လုပ်ငန်းများကို အထောက်အကူပြုရန် ဖွဲ့စည်းထားသော ရုံးကိုဆိုသည်။

အခန်း(၂)

နိုင်ငံရေးပါတီတည်ထောင်ခြင်း

- ☐ ၃။ ဥပဒေပုဒ်မ ၃ ပုဒ်မခွဲ (က) အရ ပါတီတည်ထောင်လိုသူ အနည်းဆုံး ၁၅ ဦးသည် ဥပဒေနှင့်အညီ ပါတီ တည်ထောင်ခွင့် ပြုရန် ကော်မရှင်သို့ လျှောက်ထားရမည်။ ယင်းသို့ လျှောက်ထားရာတွင် ပုံစံ (က) နှစ်စုံဖြင့် လျှောက်ထားရမည့်အပြင် ပါတီတည်ထောင်လိုသူတစ်ဦးချင်းက ဥပဒေပုဒ်မ ၄ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် ညီညွတ်သူဖြစ်ကြောင်းနှင့် ဥပဒေပုဒ်မ ၆ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကိုလည်း စောင့်ထိန်း လိုက်နာမည်ဖြစ်ကြောင်း လက်မှတ်ရေးထိုးထားသည့် ဝန်ခံချက်များကို ပူးတွဲ တင်ပြရမည်။
- ☐ ၄။ (က) ပါတီတည်ထောင်ခွင့်ပြုရန် လျှောက်ထားသော လျှောက်လွှာကို ပုံစံ (က) ပါ ကိုယ်စားလှယ် အဖြစ် တာဝန် ပေးအပ်ခံရသူကိုယ်တိုင် ကော်မရှင်သို့ လာရောက်တင်သွင်းရမည်။

- (ခ) ကော်မရှင်ရုံးသည် ယင်းလျှောက်လွှာ လက်ခံရရှိကြောင်းကို သတ်မှတ်ထားသောပုံစံဖြင့် လျှောက်လွှာတင်သွင်းသူ သို့ ထုတ်ပေးရမည်။
- (ဂ) ကော်မရှင်ရုံးသည် ယင်းလျှောက်လွှာပါအချက်များကို စိစစ်ပြီး မိမိ၏တွေ့ရှိချက်များနှင့်အတူ ကော်မရှင်သို့ တင်ပြရမည်။

- ☐ ၅။ ကော်မရှင်သည် နည်းဥပဒေ ၃ အရ လျှောက်ထားသော လျှောက်လွှာပါအချက်များကို စိစစ်၍-
- (က) ဥပဒေနှင့် ညီညွတ်ကြောင်းတွေ့ရှိပါက ပါတီတည်ထောင်ခွင့်ပြုကြောင်းကို ပုံစံ (ခ) ဖြင့် အကြောင်း ပြန်ကြားရမည်။
- (ခ) ဥပဒေနှင့် ညီညွတ်ခြင်းမရှိကြောင်းတွေ့ရှိပါက ပါတီတည်ထောင်ခွင့်ပြုရန် လျှောက်ထားချက်အား ငြင်းပယ်ကြောင်းကို ပုံစံ (ဂ) ဖြင့် အကြောင်းပြန်ကြားရမည်။
- ☐ ၆။ နည်းဥပဒေ ၅ နည်းဥပဒေခွဲ (က) အရ ပါတီတည်ထောင်ခွင့်ပြုရန် ခွင့်ပြုချက်ရရှိသူများသည် မိမိတို့ အနက်မှ ခေါင်းဆောင်တစ်ဦးနှင့် ဒုတိယခေါင်းဆောင်တစ်ဦးတို့ကို ရွေးချယ်ပြီး ကော်မရှင်သို့ ပုံစံ (ဃ) ဖြင့် တင်ပြရမည်။
- ☐ ၇။ နည်းဥပဒေ ၆ အရ ပါတီတည်ထောင်လိုသူများ၏ ခေါင်းဆောင်နှင့် ဒုတိယခေါင်းဆောင်တို့သည် နည်းဥပဒေ ၅ နည်းဥပဒေခွဲ (က) အရ ခွင့်ပြုသည့်နေ့ရက်မှစ၍ ရက်ပေါင်း ၃၀ အတွင်း မိမိတို့တည်ထောင် လိုသောပါတီကို နိုင်ငံရေး ပါတီအဖြစ် မှတ်ပုံတင်ပေးပါရန် ပုံစံ (င) နှစ်စုံဖြင့် ကော်မရှင်သို့ လျှောက်ထား ရမည်။ သတ်မှတ်ရက်အတွင်း လျှောက်ထားခြင်းမရှိပါက နည်းဥပဒေ ၅ နည်းဥပဒေခွဲ (က) ပါ ခွင့်ပြုချက်သည် အလိုအလျောက် ပျက်ပြယ်ပြီး ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံရေးပါတီအဖြစ် မှတ်ပုံတင်ခွင့် လျှောက်ထားရာတွင် -
- (က) လျှောက်လွှာကို ပါတီတည်ထောင်လိုသူများ၏ ခေါင်းဆောင်နှင့် ဒုတိယခေါင်းဆောင်တို့က လက်မှတ်ရေးထိုး၍ ကော်မရှင်သို့ ကိုယ်တိုင်လာရောက်တင်သွင်းရမည်။
- (ခ) မှတ်ပုံတင်ကြေး ငွေကျပ် ၁၀ သိန်းကို ကော်မရှင်က သတ်မှတ်သည့် နည်းလမ်းများအတိုင်း ပေးသွင်း ရမည်။
- ☐ ၈။ ဥပဒေပုဒ်မ ၂၅ အရ နိုင်ငံရေးပါတီအဖြစ် ဆက်လက်တည်ထောင်လိုပါက ဥပဒေစတင်ပြဋ္ဌာန်းသည့် နေ့ရက်မှစ၍ ရက်ပေါင်း ၆၀ အတွင်း မှတ်ပုံတင်ကြေး ထပ်မံပေးသွင်းခြင်းမှအပ ဥပဒေပုဒ်မ ၅ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအတိုင်း ပုံစံ (င-၁) နှစ်စုံ ဖြင့် ကော်မရှင်သို့ ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေများနှင့်အညီ လျှောက်ထား ခွင့်ရှိသည်။ အဆိုပါသတ်မှတ်ရက်အတွင်း လျှောက်ထားခြင်းမရှိပါက နိုင်ငံရေးပါတီအဖြစ်မှ အလို အလျောက်ပျက်ပြယ်ပြီးဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်။

အခန်း (၃)

မှတ်ပုံတင်ခွင့်ပြုခြင်း၊ မှတ်ပုံတင်ခွင့်ပြုရန် ငြင်းပယ်ခြင်းနှင့် မှတ်ပုံတင်ပယ်ဖျက်ခြင်း

- ☐ ၉။ နိုင်ငံရေးပါတီအဖြစ် မှတ်ပုံတင်ခွင့်ပြုရန် ဥပဒေပုဒ်မ ၅၊ နည်းဥပဒေ ၇ သို့မဟုတ် နည်းဥပဒေ ၈ အရ လျှောက်ထားလာသည့်အခါ ကော်မရှင်ရုံးသည် ယင်းလျှောက်လွှာလက်ခံရရှိကြောင်းကို သတ်မှတ် ထားသောပုံစံဖြင့် လျှောက်လွှာတင်သွင်းသူသို့ ထုတ်ပေးရမည်။
- ☐ ၁၀။ နည်းဥပဒေ ၉ အရ ဆောင်ရွက်ပြီးနောက် ကော်မရှင်ရုံးသည် ယင်းလျှောက်လွှာပါအချက်များကို စိစစ်ပြီး မိမိ၏တွေ့ရှိချက်များနှင့်အတူ ကော်မရှင်သို့ တင်ပြရမည်။
- ☐ ၁၁။ ကော်မရှင်သည် နိုင်ငံရေးပါတီအဖြစ် မှတ်ပုံတင်ခွင့်ပြုရန် လျှောက်ထားခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ မှတ်ပုံတင်ခွင့် ပြု မပြု ဆုံးဖြတ်နိုင်ရန် လိုအပ်သောပုဂ္ဂိုလ်များကို ခေါ်ယူမေးမြန်းခြင်းနှင့် စာရွက်စာတမ်း တောင်းခံစစ်ဆေးခြင်းများ ပြုနိုင်သည်။
- ☐ ၁၂။ ကော်မရှင်သည် နိုင်ငံရေးပါတီအဖြစ် မှတ်ပုံတင်ခွင့်ပြုရန် လျှောက်ထားသည့်လျှောက်လွှာကို ဥပဒေနှင့်အညီ စစ်ဆေးပြီးနောက် -

- (က) ဥပဒေနှင့် ညီညွတ်ကြောင်းတွေ့ရှိပါက နိုင်ငံရေးပါတီအဖြစ် မှတ်ပုံတင်ခွင့်ပြုရမည်။ ယင်းသို့ မှတ်ပုံတင်ခွင့်ပြုကြောင်းကို ပုံစံ (စ) ဖြင့် အကြောင်းပြန်ကြားရမည်။
- (ခ) ဥပဒေနှင့် ညီညွတ်ခြင်းမရှိကြောင်းတွေ့ရှိပါက နိုင်ငံရေးပါတီအဖြစ် မှတ်ပုံတင်ခွင့်ပြုရန် ငြင်းပယ် ရမည်။ ယင်းသို့ မှတ်ပုံတင်ခွင့်ပြုရန် ငြင်းပယ်ကြောင်းကို ပုံစံ (ဆ) ဖြင့် အကြောင်းပြန်ကြားရမည်။

- ၁၃။ (က) နည်းဥပဒေ ၁၂ နည်းဥပဒေခွဲ (က) အရ နိုင်ငံရေးပါတီအဖြစ် မှတ်ပုံတင်ခွင့်ရရှိသောပါတီသည် မှတ်ပုံတင်ခွင့်ရရှိသည့် နေ့ရက်မှစ၍ ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပမည့်နေ့ရက်မတိုင်မီအနည်းဆုံးရက်ပေါင်း ၉၀ ကြိုတင်၍ကော်မရှင်က အမိန့်ကြော်ငြာစာဖြင့်ထုတ်ပြန်သည့်နေ့ရက်အတွင်း ဥပဒေပုဒ်မ ၅ ပုဒ်မခွဲ (စ) ပါအတိုင်း ပြည်ထောင်စုတစ်ဝန်းလုံးတွင် စည်းရုံးမည့်ပါတီဖြစ်ပါက ပါတီဝင်ဦးရေအနည်းဆုံး ၅၀၀၀၀ ကို လည်းကောင်း၊ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တစ်ခုအတွင်း၌သာစည်းရုံးမည့် ပါတီဖြစ်ပါက ပါတီဝင်ဦးရေ အနည်းဆုံး ၁၀၀၀ ကိုလည်းကောင်း ပြည့်မီအောင် စည်းရုံးရမည်ဖြစ်ပြီး မိမိတို့ စည်းရုံးရရှိထားသည့် သတ်မှတ်ပါတီဝင်ဦးရေပြည့်မီသော အင်အားစာရင်းကို မြို့နယ်အလိုက် စုစည်း၍ ပုံစံ (ဇ) နှစ်စုံပြုစုပြီး ကော်မရှင်နှင့် သက်ဆိုင်ရာ မြို့နယ်ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင် အဖွဲ့ခွဲသို့ တင်ပြရမည်။
- (ခ) ပါတီတစ်ခုသည် နည်းဥပဒေခွဲ (က) အရ မူလသတ်မှတ်ထားသည့် အနည်းဆုံးပါတီဝင်ဦးရေအောက် လျော့နည်းသွားပါက ကော်မရှင်သို့ ပုံစံ (ဇ-၁) ဖြင့် ဆောလျင်စွာ တင်ပြရမည်။ ထိုသို့ တင်ပြသည့်နေ့မှစ၍ ရက်ပေါင်း ၉၀ အတွင်း သတ်မှတ်ဦးရေကို ပြည့်မီအောင် စည်းရုံးပြီး ပြန်လည်တင်ပြရမည်။
- (ဂ) စည်းရုံးရရှိထားသော ပါတီဝင်အင်အားစာရင်းများကို ကော်မရှင်နှင့် သက်ဆိုင်ရာ မြို့နယ် ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင် အဖွဲ့ခွဲသို့ လစဉ်ပြုစုပေးပို့ရမည်။
- (ဃ) ပါတီတစ်ခုသည် နည်းဥပဒေခွဲ (ခ) ပါအတိုင်း သတ်မှတ်ထားသည့် အနည်းဆုံးပါတီဝင်အင်အားကို ပြည့်မီအောင် ထပ်မံစည်းရုံးတင်ပြခြင်းမပြုနိုင်လျှင် ကော်မရှင်က ယင်းပါတီအား မှတ်ပုံတင်ခွင့်ပြုခွဲခြင်း ကို ပယ်ဖျက်၍ ပါတီကို လည်း ဖျက်သိမ်းရမည်။

<ပြင်ဆင် 05.03.2024>

- ၁၄။ (က) ဥပဒေပုဒ်မ ၅ ပုဒ်မခွဲ (က) အရ ပါတီ၏ အမည်၊ အလံနှင့် တံဆိပ်တို့ကို တင်ပြရာတွင် ဘာသာ၊ သာသနာနှင့် ယှက်နွယ်သော သို့မဟုတ် ပြည်ထောင်စုမပြိုကွဲရေး၊ တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်မှု မပြိုကွဲရေးနှင့် အချုပ်အခြာအာဏာ တည်တံ့ခိုင်မြဲရေးတို့ကို ထိခိုက်စေသော အမည်၊ အမှတ်အသား သို့မဟုတ် သင်္ကေတကို အသုံးမပြုရ။
- (ခ) ပါတီတစ်ခု၏အလံနှင့် တံဆိပ်တို့တွင် နိုင်ငံတော်အလံနှင့် တံဆိပ်၊ တိုင်းဒေသကြီးနှင့်ပြည်နယ် အလံနှင့် တံဆိပ်၊ နိုင်ငံတော်က အသိအမှတ်ပြုထားသော အဖွဲ့အစည်းများ၏အလံနှင့် တံဆိပ်တို့ကို ထည့်သွင်း၍သော်လည်းကောင်း၊ တုပ၍သော်လည်းကောင်း အသုံးမပြုရ။
- (ဂ) မှတ်ပုံတင်ခွင့်ပြုရန် လျှောက်ထားသော ပါတီ၏အမည်၊ အလံနှင့် တံဆိပ်တို့သည် တည်ဆဲဥပဒေ တစ်ရပ်ရပ်အရ မှတ်ပုံတင်ထားပြီးသော သို့မဟုတ် ဥပဒေပုဒ်မ ၅ အရ လျှောက်ထားပြီးသော အခြားပါတီတစ်ခု၏ အမည်၊ အလံ သို့မဟုတ် တံဆိပ်နှင့် တူညီနေလျှင်လည်းကောင်း၊ ဆင်တူယိုးမှား ဖြစ်နေလျှင်လည်းကောင်း ကွဲပြားစေရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ရန် ကာလသတ်မှတ်၍ ကော်မရှင်က ညွှန်ကြားနိုင်သည်။ ယင်းသို့ ညွှန်ကြားသည်ကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ရန် ပျက်ကွက်လျှင် လျှောက်လွှာကို ပယ်ရမည်။
- (ဃ) မှတ်ပုံတင်ခွင့်ပြုရန် လျှောက်ထားသော ပါတီ၏ အမည်၊ အလံနှင့်တံဆိပ်တို့ကို ကန့်ကွက်လိုက် ခုနစ်ရက်အတွင်း ကန့်ကွက်နိုင်ကြောင်း ကော်မရှင်က သင့်လျော်သည့်နည်းဖြင့် ကြော်ငြာရမည်။ ခိုင်လုံသောအထောက်အထားဖြင့် ကန့်ကွက်ခြင်းခံရပါက ယင်းပါတီ၏ အမည်၊ အလံ သို့မဟုတ် တံဆိပ်ကို ပြင်ဆင်စေရန် ကာလသတ်မှတ်၍ ကော်မရှင်က ညွှန်ကြားနိုင်သည်။ ယင်းသို့ ညွှန်ကြား သည်ကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ရန် ပျက်ကွက်လျှင် ကန့်ကွက်ခံရသောပါတီ၏ လျှောက်လွှာကို ပယ်ရမည်။

- ☐ ၁၅။ ပါတီတစ်ခုသည် အောက်ပါအချက်တစ်ရပ်ရပ်နှင့် ငြိစွန်းကြောင်း ကော်မရှင်ကတွေ့ရှိလျှင် မှတ်ပုံတင်ခွင့်ပြုခဲ့ခြင်းကို ပယ်ဖျက်ရမည်-
- (က) ပြည်ထောင်စုမပြိုကွဲရေး၊ တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်မှုမပြိုကွဲရေးနှင့် အချုပ်အခြာအာဏာ တည်တံ့ခိုင်မြဲရေး တို့ကို ထိခိုက်စေသည့် ပြုလုပ်မှုတစ်ရပ်ရပ်ကို ပြုလုပ်ခြင်း၊
 - (ခ) တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးနှင့် အေးချမ်းသာယာရေးကို ထိခိုက်စေသည့် ပြုလုပ်မှုတစ်ရပ်ရပ်ကို ပြုလုပ်ခြင်း၊
 - (ဂ) ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနှင့် တည်ဆဲဥပဒေများကို လေးစား လိုက်နာမှုမရှိခြင်း၊
 - (ဃ) လူမျိုးရေး သို့မဟုတ် ဘာသာရေး သို့မဟုတ် လူတစ်ဦးချင်း သို့မဟုတ် လူအများနှင့်ပတ်သက်၍ ပဋိပက္ခဖြစ်ပေါ်စေနိုင်သည့် သိက္ခာနှင့် ကိုယ်ကျင့်တရားကို ထိခိုက်စေနိုင်သည့် ရေးသားမှု၊ ဟောပြောမှု သို့မဟုတ် စည်းရုံးလှုံ့ဆော်မှု ပြုလုပ်ခြင်း၊
 - (င) ဘာသာရေးကို နိုင်ငံရေးအတွက် အလွဲသုံးစားပြုလုပ်ခြင်း၊
 - (စ) နိုင်ငံခြားတိုင်းပြည်တစ်ခုခု၏ အစိုးရ သို့မဟုတ် ဘာသာရေးအဖွဲ့အစည်း သို့မဟုတ် အခြားအဖွဲ့ အစည်းတစ်ခုခု သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဦးထံမှ ငွေကြေး၊ ပစ္စည်း၊ အခြားအထောက်အပံ့တို့ကို တိုက်ရိုက်ဖြစ်စေ၊ သွယ်ဝိုက်၍ဖြစ်စေ ရယူသုံးစွဲခြင်း သို့မဟုတ် ယင်းတို့၏ ဩဇာခံယူခြင်းပြုသည့် အဖွဲ့အစည်းဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရှိခြင်း၊
 - (ဆ) တည်ဆဲဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်အရ မတရားအသင်းအဖြစ်လည်းကောင်း၊အကြမ်းဖက်အဖွဲ့အစည်း အဖြစ်လည်းကောင်း ကြေညာခံရခြင်း၊
 - (ဇ) နိုင်ငံတော်အား လက်နက်ကိုင်ဆန့်ကျင်နေသော သောင်းကျန်းသူအဖွဲ့အစည်း သို့မဟုတ် အကြမ်းဖက်လုပ်ရပ်များကို ကျူးလွန်သည်ဟု နိုင်ငံတော်ကသတ်မှတ်သော အဖွဲ့အစည်းနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်များ သို့မဟုတ် မတရားအသင်းအဖြစ် ကြေညာခံရသော အဖွဲ့အစည်းနှင့် တိုက်ရိုက်ဖြစ်စေ၊ သွယ်ဝိုက်၍ ဖြစ်စေ ဆက်သွယ်ခြင်း သို့မဟုတ် အားပေးကူညီခြင်း၊
 - (ဈ) နိုင်ငံတော်ပိုင်ငွေကြေး၊ အဆောက်အအုံ၊ ယာဉ်၊ ပစ္စည်းတို့ကို တိုက်ရိုက်ဖြစ်စေ၊ သွယ်ဝိုက်၍ဖြစ်စေ ရယူသုံးစွဲသည့် အဖွဲ့အစည်းဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရှိခြင်း၊
 - (ည) ဥပဒေပုဒ်မ ၁၀ ပါ အချက်တစ်ရပ်ရပ်နှင့် ကိုက်ညီခြင်းမရှိသောသူများကို ပါတီဝင်အဖြစ်မှ ထုတ်ပယ်ခြင်းမပြုဘဲ တမင်ထိမ်ချန်ထားခြင်း။
- ☐ ၁၆။ ပြည်ထောင်စုတစ်ဝန်းလုံးတွင် စည်းရုံးမည့်ပါတီ သို့မဟုတ် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တစ်ခု အတွင်း၌သာ စည်းရုံးမည့် ပါတီတစ်ရပ်ရပ်သည် ဥပဒေပုဒ်မ ၁၂ ပုဒ်မခွဲ (က) ပုဒ်မခွဲငယ် (၁)၊ (၂) နှင့် (၃)တို့အရ သတ်မှတ်ထားသည့် မဲဆန္ဒနယ်များ၌ မိမိပါတီကို ကိုယ်စားပြု၍ လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများ ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်မှု မပြုနိုင်ခြင်း၊ ဥပဒေပုဒ်မ ၁၂ ပုဒ်မခွဲ (က) ပုဒ်မခွဲငယ် (၁၀) ပါ သတ်မှတ်ချက်အတိုင်း ပါတီရုံးခန်းများ ဖွင့်လှစ်နိုင်မှုမရှိခြင်းတို့ကို တွေ့ရှိလျှင် ယင်းပါတီအား မှတ်ပုံတင်ခွင့်ပြုခဲ့ခြင်းကို ပယ်ဖျက်ရမည်။
- ☐ ၁၇။ ကော်မရှင်သည် နိုင်ငံရေးပါတီအဖြစ် မှတ်ပုံတင်ခွင့်ပြုခဲ့ခြင်းကို နည်းဥပဒေ ၁၃၊ ၁၅ နှင့် ၁၆ တို့အရ ပယ်ဖျက်ပါက ယင်းပါတီကို နိုင်ငံရေးပါတီအဖြစ်မှ ဖျက်သိမ်းကြောင်း သက်ဆိုင်ရာ ပါတီသို့ ပုံစံ (ဈ) ဖြင့် အကြောင်းကြားရမည်။
- ☐ ၁၈။ ကော်မရှင်သည်လည်းကောင်း၊ ကော်မရှင်၏ ညွှန်ကြားချက်နှင့်အညီ ကော်မရှင်အဖွဲ့ခွဲ အဆင့်ဆင့် သည်လည်းကောင်း ပါတီများအား တည်ဆဲဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေများနှင့်အညီ စနစ်တကျ ဆောင်ရွက်ကြ စေရန် လိုအပ်သလို ကြီးကြပ်နိုင်သည်။

အခန်း (၄)

ပါတီပိုင်ရန်ပုံငွေ၊ ငွေကြေး၊ ပစ္စည်းများထိန်းသိမ်းခြင်းနှင့် သုံးစွဲခြင်း

- ☐ ၁၉။ ပါတီတစ်ခုသည် ပါတီပိုင်ရန်ပုံငွေ၊ ငွေကြေးနှင့်ပစ္စည်းများ ထိန်းသိမ်းခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အောက်ပါ တို့ကို စနစ်တကျ ပြုစုထိန်းသိမ်းထားရှိရမည် -
- (က) ပါတီပိုင်ရန်ပုံငွေများကိုလည်းကောင်း၊ ပါတီ၏ ရငွေသုံးငွေများကိုလည်းကောင်း ပြုစုထားသည့် ငွေစာရင်းစာအုပ်များ၊
- (ခ) ပါတီကဝယ်ယူရရှိထားသော ပစ္စည်းများကို လည်းကောင်း၊ ပါတီသို့လှူဒါန်းထားသော ငွေကြေးနှင့် ပစ္စည်းများကို လည်းကောင်း စာရင်းရေးသွင်းမှတ်တမ်းတင်ထားသည့် မှတ်တမ်းစာအုပ်။
- ☐ ၂၀။ (က) ပါတီတစ်ခုသည် ဥပဒေပုဒ်မ ၁၂ ပုဒ်မခွဲ(က) ပုဒ်မခွဲငယ်(၄)၊ (၅)၊ (၆) သို့မဟုတ် (၇) ပါ အချက်တစ်ရပ်ရပ်နှင့် ငြိစွန်း၍ မှတ်ပုံတင်ထားခြင်းကို ပယ်ဖျက်ခံရပါက ပါတီပိုင်ပစ္စည်းများကို နိုင်ငံတော် အစိုးရက သတ်မှတ်ပေးသည့် ဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းသို့ သတ်မှတ်သည့် နည်းလမ်းအတိုင်း အပ်နှံရမည်။
- (ခ) ပါတီမှတ်ပုံတင်ခွင့် ပြန်လည်လျှောက်ထားခြင်းမရှိသဖြင့် နိုင်ငံရေးပါတီအဖြစ်မှ အလိုအလျောက် ပျက်ပြယ်ပြီး ဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူခံရသော ပါတီ သို့မဟုတ် ယင်းပါတီ၏ ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်အဆင့် ထက်မနိမ့်သူတစ်ဦးဦး သည် ဥပဒေပုဒ်မ ၁၂ ပုဒ်မခွဲ(က) ပုဒ်မခွဲငယ် (၄)၊ (၅)၊ (၆) သို့မဟုတ် (၇)ပါ အချက် တစ်ရပ်ရပ်နှင့်လည်း ငြိစွန်းမှုရှိကြောင်း စိစစ်တွေ့ရှိရပါက ပါတီပိုင်ပစ္စည်းများကို နိုင်ငံတော်အစိုးရက သတ်မှတ်ပေးသည့်ဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းသို့ သတ်မှတ်သည့် နည်းလမ်းအတိုင်း အပ်နှံရမည်။
- (ဂ) နည်းဥပဒေခွဲ (က) နှင့် (ခ) တို့အရ အပ်နှံသည့်ပစ္စည်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ သက်ဆိုင်ရာ ဌာန၊ အဖွဲ့အစည်း သည် နိုင်ငံတော်အစိုးရ၏ ညွှန်ကြားချက်အတိုင်း လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည်။
- (ဃ) ကော်မရှင်တွင် မှတ်ပုံတင်ထားပြီးဖြစ်သော နိုင်ငံရေးပါတီများသည် ပါတီနှစ်ခု သို့မဟုတ် နှစ်ခုထက် ပိုသောပါတီများပူးပေါင်း၍ ပါတီတစ်ခုတည်းအဖြစ် မှတ်ပုံတင်ခွင့်ရရှိပါက ယခင်ပယ်ဖျက်လိုက်သည့် သက်ဆိုင်ရာ ပါတီအသီးသီး၏ ပါတီပိုင်ပစ္စည်းများကို ပူးပေါင်းဖွဲ့စည်းလိုက်သည့်ပါတီက ဆက်ခံခွင့်ရှိသည်။

<ပြင်ဆင် 05.03.2024>

- ☐ ၂၁။ ပါတီတစ်ခုသည် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲ၌ဖြစ်စေ၊ ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲ၌ဖြစ်စေ ရွေးကောက်ပွဲ အသုံးစရိတ်ငွေကို မိမိပါတီအား ကိုယ်စားပြု၍ ရွေးကောက်ခံသော ပြည်သူ့လွှတ်တော်၊ အမျိုးသား လွှတ်တော်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး လွှတ်တော် သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်လောင်း တစ်ဦးစီအတွက်ငွေကျပ်သိန်း ၁၅၀ အထိ လည်းကောင်း၊ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် လောင်းတစ်ဦးစီအတွက် ငွေကျပ်သိန်း ၃၀၀ အထိ လည်းကောင်း သုံးစွဲနိုင်သည်။ အဆိုပါ ရွေးကောက်ပွဲ အသုံးစရိတ်ငွေကို ရွေးကောက်ခံမည့် ကိုယ်စားလှယ်လောင်း၏ တရားဝင်ရရှိသော ငွေမှလည်းကောင်း၊ တရားဝင်ရရှိထားသည့် ပါတီရန်ပုံငွေမှလည်းကောင်း ကျခံသုံးစွဲနိုင်သည်။ ယင်း အသုံးစရိတ်စာရင်းများကို စနစ်တကျ ပြုစုထိန်းသိမ်း ထားရှိရမည်။

- ☐ ၂၂။ ပါတီတစ်ခုသည်-
- (က) မိမိ၏ နှစ်စဉ်ငွေစာရင်းရှင်းတမ်းကို ဘဏ္ဍာရေးနှစ်အလိုက်ရေးဆွဲခြင်း၊ ပါတီပိုင်ပစ္စည်းများနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် နှစ်ချုပ်စာရင်းပြုစုခြင်း၊ ယင်းစာရင်းများကို ပါတီတွင်းစာရင်းစစ်ကော်မတီတစ်ရပ်ထားရှိ စစ်ဆေးစေခြင်း၊ ပါတီစည်းမျဉ်း၊ စည်းကမ်း၊ ဘဏ္ဍာရေးစည်းမျဉ်းများနှင့်အညီ အတည်ပြုချက်ရယူခြင်း တို့ကို နှစ်စဉ်ဘဏ္ဍာရေးနှစ်ကုန်ဆုံးပြီးနောက် သုံးလအတွင်း ပြီးပြတ်အောင် ဆောင်ရွက်ထားရှိရမည်။
- (ခ) ဥပဒေပုဒ်မ ၅ ပုဒ်မခွဲ (ဆ) အရ ငွေစာရင်းဖွင့်လှစ်ထားသည့် ပါတီရန်ပုံငွေကို ကော်မရှင်က ထုတ်ပြန်သည့် အမိန့် သို့မဟုတ် ညွှန်ကြားချက်နှင့်အညီ သုံးစွဲရမည်။

<ပြင်ဆင် 05.03.2024>

- ☐ ၂၃။ ပါတီတစ်ခု၏ စာရင်းများကို စစ်ဆေးရန်လိုအပ်လျှင် ကော်မရှင်က သို့မဟုတ် ကော်မရှင်၏ တာဝန် ပေးချက်ဖြင့် ကော်မရှင်အဖွဲ့ခွဲအဆင့်ဆင့်တို့က စစ်ဆေးနိုင်သည်။ ယင်းသို့ စစ်ဆေးရာတွင် ကော်မရှင် သို့မဟုတ် ကော်မရှင်အဖွဲ့ခွဲ

သည် အစိုးရဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းများထံမှ အကူအညီရယူနိုင်သည်။

အခန်း (၅)

အထွေထွေ

- ၂၄။ ပါတီတစ်ခုသည် ယင်းပါတီ၏ ဖွဲ့စည်းပုံစည်းမျဉ်းများနှင့်အညီ ပါတီဖွဲ့စည်းပုံစည်းမျဉ်းကို ပြင်ဆင်ခြင်း၊ ဖြည့်စွက်ခြင်း၊ အစားထိုးခြင်း သို့မဟုတ် အသစ်ရေးဆွဲခြင်းပြုလျှင်သော်လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံရေးဝါဒ သဘောတရားကို ပြင်ဆင်လျှင် သော်လည်းကောင်း အဆိုပါပြင်ဆင်ချက်များကို ကော်မရှင်သို့ တင်ပြရမည်။ ယင်းတင်ပြချက်များကို ကော်မရှင်က နိုင်ငံရေးပါတီများမှတ်ပုံတင်ခြင်းဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေများ နှင့်အညီစိစစ်၍ ခွင့်ပြုပြီးမှသာလျှင် ဆက်လက်ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။
- ၂၅။ ကော်မရှင်တွင် မှတ်ပုံတင်ထားပြီးဖြစ်သော နိုင်ငံရေးပါတီများသည် ပါတီနှစ်ခု သို့မဟုတ် နှစ်ခုထက် ပိုသောပါတီများ ပူးပေါင်းလျက် ပါတီတစ်ခုတည်းအဖြစ် တည်ထောင်ဖွဲ့စည်းပြီး မှတ်ပုံတင်လိုပါက-
- (က) သက်ဆိုင်ရာ ပါတီအသီးသီး၏ ဥက္ကဋ္ဌများနှင့် အတွင်းရေးမှူးများကိုယ်တိုင် လက်မှတ်ရေးထိုး၍ ကော်မရှင်သို့ ပါတီပူးပေါင်းခွင့် တင်ပြလျှောက်ထားရမည်။
- (ခ) နည်းဥပဒေခွဲ (က) ပါ လျှောက်လွှာနှင့်အတူ အောက်ပါစာရွက်စာတမ်းများ ပူးတွဲပါရှိရမည် -
- (၁) ပါတီများပူးပေါင်းရန် သဘောတူဆုံးဖြတ်ထားသည့် သက်ဆိုင်ရာ ပါတီအသီးသီး၏ ဗဟိုအလုပ် အမှုဆောင်အဖွဲ့အစည်းအဝေးဆုံးဖြတ်ချက်များနှင့် အစည်းအဝေးမှတ်တမ်းများ၊
- (၂) ပါတီတစ်ခုတည်းအဖြစ် ပူးပေါင်း၍ မှတ်ပုံတင်ခွင့်ရရှိပါက သက်ဆိုင်ရာ ပါတီအသီးသီး၏ ပါတီပိုင် ပစ္စည်းများ အားလုံးသည် ပူးပေါင်းတည်ထောင်သည့် ပါတီ၏ ပါတီပိုင်ပစ္စည်းများ ဖြစ်စေရမည်ဟူသော ဝန်ခံချက်များ။
- (ဂ) နည်းဥပဒေခွဲ (က) အရ လျှောက်ထားချက်ကို ခွင့်ပြုကြောင်း ကော်မရှင်၏ အကြောင်းပြန်ကြားချက် ကိုရရှိပါက ပူးပေါင်းဖွဲ့စည်း မှတ်ပုံတင်မည့်ပါတီသည် ဥပဒေပုဒ်မ ၅ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအတိုင်း ကော်မရှင်သို့ ပါတီမှတ်ပုံတင်ခွင့် ထပ်မံလျှောက်ထားရမည်။ ပူးပေါင်းမည့်ပါတီများသည် ပါတီအမည် အသစ်ဖြင့် မှတ်ပုံတင်ခွင့်လျှောက်ထားပါက နည်းဥပဒေ ၇ နည်းဥပဒေခွဲ (ခ) ပါ မှတ်ပုံတင်ကြေး ငွေကျပ် ၁၀ သိန်းကို ထပ်မံပေးသွင်းရမည်။ ပူးပေါင်းမည့် ပါတီများသည် မူလပါတီတစ်ခုခု၏အမည်ဖြင့်သာ ဆက်လက်မှတ်ပုံတင်ခွင့် လျှောက်ထားပါက မှတ်ပုံတင်ကြေး ငွေကျပ် ၁၀ သိန်းကို ထပ်မံပေးသွင်းရန် မလိုပါ။
- (ဃ) နည်းဥပဒေခွဲ (ဂ) အရ လျှောက်ထားချက်ကို ကော်မရှင်ကစိစစ်ပြီး လျှောက်ထားသည့်အတိုင်း ပါတီတစ်ခုတည်းအဖြစ် မှတ်ပုံတင်ခွင့်ပြုသည့်အခါ သက်ဆိုင်ရာ နိုင်ငံရေးပါတီများ၏ ယခင်မှတ်ပုံတင် ထားခြင်းကို အလိုအလျောက် ပယ်ဖျက်ပြီးဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်။
- (င) ပါတီများပူးပေါင်းဖွဲ့စည်း မှတ်ပုံတင်သည့်ကိစ္စတွင် ယခင်ပယ်ဖျက်လိုက်သည့် သက်ဆိုင်ရာ ပါတီအသီးသီး၏ ပါတီပိုင်ပစ္စည်းများကို ပူးပေါင်းဖွဲ့စည်းလိုက်သည့်ပါတီက ဆက်ခံခွင့်ရှိသည်။
- (စ) နည်းဥပဒေခွဲ (ဃ) အရ အလိုအလျောက်ပယ်ဖျက်လိုက်သည့် ပါတီတစ်ခုခုကို ကိုယ်စားပြု၍ ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခြင်းခံထားရသော လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးဦးသည် ယင်းတို့ ပူးပေါင်း ဖွဲ့စည်းမှတ်ပုံတင်လိုက်သည့် နိုင်ငံရေးပါတီ၏ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်ဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်။
- ခြွင်းချက်။** တစ်သီးပုဂ္ဂလလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ်သာ ရပ်တည်လိုကြောင်း ဆန္ဒရှိပါက ထိုသို့ ရပ်တည်လိုကြောင်း ကော်မရှင်သို့ တင်ပြဆောင်ရွက်နိုင်သည်။
- ၂၆။ ပါတီတစ်ခုသည် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တစ်ခုအတွင်း၌သာ စည်းရုံးမည့်ပါတီအဖြစ် မှတ်ပုံတင်ထားပြီးမှ ပြည်ထောင်စုတစ်ဝန်းလုံးတွင် စည်းရုံးမည့်ပါတီအဖြစ် ပြောင်းလဲမှတ်ပုံတင်လိုလျှင် ဖြစ်စေ၊ ပြည်ထောင်စုတစ်ဝန်းလုံးတွင် စည်းရုံးမည့်ပါတီအဖြစ် မှတ်ပုံတင်ထားပြီးမှ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တစ်ခုအတွင်း၌သာ စည်းရုံးမည့်ပါတီအဖြစ် ပြောင်းလဲမှတ်ပုံတင်လိုလျှင်ဖြစ်စေ ယင်းပါတီ ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့၏ အစည်းအဝေးဆုံးဖြတ်ချက်

မှတ်တမ်းနှင့်အတူ ပုံစံ (င) နှစ်စုံ ပူးတွဲ၍ ကော်မရှင်သို့ တင်ပြလျှောက်ထားနိုင်သည်။ ကော်မရှင်၏ ခွင့်ပြုချက်ရရှိပါက ယင်းပါတီသည် ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိသည်။

- ☐ ၂၇။ ကော်မရှင်သည် မှတ်ပုံတင်ခွင့်ပြုသည့် နိုင်ငံရေးပါတီများ၏ အမည်စာရင်းကိုလည်းကောင်း၊ မှတ်ပုံတင်စာရင်းမှ ပယ်ဖျက်ပြီး နိုင်ငံရေးပါတီအဖြစ်မှ ဖျက်သိမ်းသည့် နိုင်ငံရေးပါတီများ၏ အမည် စာရင်းကိုလည်းကောင်း ကြေညာချက် ထုတ်ပြန်ရမည်။ ယင်းကြေညာချက်ကို နိုင်ငံတော်ပြန်တမ်းတွင် ထည့်သွင်းဖော်ပြနိုင်ရန် ဆောင်ရွက်ရမည်။
- ☐ ၂၈။ ကော်မရှင်သည်လည်းကောင်း၊ ကော်မရှင်အဖွဲ့ခွဲအဆင့်ဆင့်သည်လည်းကောင်း နိုင်ငံရေးပါတီများမှ တာဝန်ရှိသူများ ကို အခါအားလျော်စွာခေါ်ယူ၍ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခြင်း၊ ညွှန်ကြားခြင်းများ ပြုနိုင်သည်။
- ☐ ၂၉။ ဤနည်းဥပဒေများအရ ဆောင်ရွက်ရန် နောက်ဆုံးနေ့ရက်အဖြစ် သတ်မှတ်သောနေ့ရက်သည် အများပြည်သူ ရုံးပိတ်ရက်ဖြစ်ပါက ရုံးပြန်ဖွင့်သည့်နေ့တွင် ယင်းကိစ္စကို နောက်ဆုံးနေ့ရက်အဖြစ် ဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိသည်။
- ☐ ၃၀။ ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်၏ ၁၇-၃-၂၀၁၀ ရက်စွဲပါ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ်၊ ၁/၂၀၁၀ ဖြင့် ထုတ်ပြန်ခဲ့သော နိုင်ငံရေး ပါတီများမှတ်ပုံတင်ခြင်းနည်းဥပဒေများကို ဤနည်းဥပဒေများဖြင့် ရုပ်သိမ်းလိုက်သည်။

(ပုံ) သိန်းစိုး

ဥက္ကဋ္ဌ

ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်